

**PLAN UPRAVLJANJA
OTPADOM U
JZU ZAVOD ZA TRANSFUZIJU KRVI CRNE GORE**

Podgorica, 2016.godine

1. UVOD

Crna Gora kao ekološka država, pokrenula je niz akcija za rješavanje problema vezanih za zaštitu životne sredine. Donešen je Zakon o upravljanju medicinskim otpadom i drugi akti vezani za ovu oblast koji daju okvirna rješenja za upravljanje svim vrstama otpada.

JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore je kao mlada zdravstvena ustanova na nacionalnom nivou, koja je započela sa radom 01.07.2012.godine, preduzela određene korake u cilju organizovanja upravljanja medicinskim otpadom u skladu sa Zakonom.

Plan upravljanja medicinskim otpadom u JZU Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod) uzima u obzir zahtjeve postavljene u primarnim zakonskim propisima koji se odnose na otpad, pravilnike o upravljanju otpadom, kao i Nacionalnu strategiju o upravljanju medicinskim otpadom.

Plan definiše politiku i proceduru upravljanja medicinskim otpadom u Zavodu. Plan upravljanja medicinskim otpadom definiše ciljeve i aktivnosti koje su neophodne za poboljšanje svih aspekata upravljanja otpadom, do konačnog odlaganja na predviđenu deponiju.

Glavni cilj Plana upravljanja medicinskim otpadom je uvođenje zdravstveno bezbjednog i ekološki prihvatljivog načina postupanja sa medicinskim otpadom, primjereno nacionalnoj ekonomskoj situaciji i stepenu razvoja zdravstvene zaštite i treba da predstavi postupke bezbjednog upravljanja medicinskim otpadom koji je u skladu sa principima zaštite životne sredine, zatim, da obezbijedi zaštitu pacijenata koji koriste zdravstvene usluge, zaposlene u ustanovi, kao i da donese procjenu troškova ovakvog sistema upravljanja.

SVI ZAPOSLENI SU DUŽNI DA POSTUPAJU U SKLADU SA ODREDBAMA OVOG PLANA.

2. ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA, NADLEŽNOSTI I ODGOVONOSTI ZAPOSLENIH

Plan za upravljanje medicinskim otpadom jasno definiše broj i strukturu zaposlenih čije je učešće u implementaciji Plana neophodno.

Medicinskim otpadom u Zavodu upravlja:

- Glavni tehničar Zavoda:

- Odgovoran je i vrši nadzor medicinskih tehničara i pomoćnog osoblja pri sakupljanju, razvrstavanju, pakovanju, obilježavanju, privremenom odlaganju, skladištenju, transportu, tretmanu ili bezbednom odlaganju medicinskog otpada;
- Brine se, da su odgovarajući kontejneri/kese, zaštitna oprema i oprema za prikupljanje/čišćenje dostupni u svakom trenutku;
- Vrši nadzor nad radnicima koji transportuju otpad od mjesta nastajanja do mjesta privremenog odlaganja;
- Stara se o edukaciji osoblja za održavanje opreme i rukovanje opasnim otpadom.

- Odgovorni tehničari u Organizacionim djelovima Zavoda:

- Vršerazdvajanje i odlaganje otpada po vrstama u propisne kontejnere,
- Kontrolišu kontejnere kako ne bi došlo do prepunjavanja,
- Vršerobilježavanje i evidentiraju količine otpada na mestu nastajanja.

-Svi zaposleni:

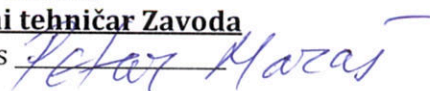
- Brinu da se otpad odlaže u odgovarajuće kontejnere,
- Brinu da se kontejneri ne prepune, puknu ili ne predstavljaju bilo kakvu vrstu opasnosti po zdravlje,
- Brinu da svi poštuju zahtjeve razdvajanja i privremenog odlaganja otpada.

3. PROCIJENA KOLIČINE I VRSTE OTPADA KOJI SE STVARA U JZU ZAVOD ZA TRANSFUZIJU KRVICRNE GORE

U JZU Zavodu za transfuziju krvi Crne Gore u toku procesa rada, pružanja zdravstvenih usluga, vršenju stručnih istraživanja i eksperimenata u oblasti medicine, nastaje otpad koji se svrstava kao medicinski otpad.

Pored medicinskog otpada u Zavodu nastaje i komunalni otpad.

LAN UPRAVLJANJA OTPADOM PROIZVOĐAČA OTPADA

Podaci o proizvođaču otpada	
Naziv i sjedište, odnosno ime i adresa proizvođača otpada: JZU Zavod za transfuziju krvi CG	
Poreski identifikacioni broj proizvođača otpada: 02863847	
Grad/Opština: Podgorica/Podgorica	
Kontakt osoba (ime i prezime/tel/fax/e-mail): Petar Maras, 067/173 503, petar.maras@ztkcg.me	
Period na koji se plan odnosi: od 2016. do 2018. godine	
Podaci o planiranim količinama otpada	
Vrsta otpada sa kataloškim brojem iz kataloga otpada: 18 01 01* Oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*)	
Mjesto nastanka otpada, KO i brojevi parcela	JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore
Količina otpada (u kg ili t/god)	60 kg/god
Za opasni otpad: oznaka svojstava otpada iz Liste opasnih svojstava otpada	
Period tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnost koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada	2016.-2018.
Način upravljanja otpadom	Predaja firmi "Ekomedika" Podgorica
Broj <u>01-222</u> Datum 09.02.2016.godine	Ime i prezime lica koje je sačinilo plan upravljanja otpadom: Petar Maras, glavni tehničar Zavoda potpis

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM PROIZVOĐAČA OTPADA

Podaci o proizvođaču otpada	
Naziv i sjedište, odnosno ime i adresa proizvođača otpada: JZU Zavod za transfuziju krvi CG	
Poreski identifikacioni broj proizvođača otpada: 02863847	
Grad/Opština: Podgorica/Podgorica	
Kontakt osoba (ime i prezime/tel/fax/e-mail): Petar Maraš, 067/173 503, petar.maras@ztkcg.me	
Period na koji se plan odnosi: od 2016. do 2018. godine	
Podaci o planiranim količinama otpada	
Vrsta otpada sa kataloškim brojem iz kataloga otpada: 18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtijevima zbog sprečavanja infekcije (infektivni otpad)	
Mjesto nastanka otpada, KO i brojevi parcela	JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore
Količina otpada (u kg ili t/god)	3500 kg/god
Za opasni otpad: oznaka svojst(va)ava otpada iz Liste opasnih svojstava otpada	
Period tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnost koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada	2016.-2018.
Način upravljanja otpadom	Predaja firmi "Ekomedika" Podgorica
Broj <u>01-222</u> Datum 09.02.2016.godine	Ime i prezime lica koje je sačinilo plan upravljanja otpadom: Petar Maraš, glavni tehničar Zavoda potpis <u>Petar Maraš</u>

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM PROIZVOĐAČA OTPADA

Podaci o proizvođaču otpada	
Naziv i sjedište, odnosno ime i adresa proizvođača otpada: JZU Zavod za transfuziju krvi CG	
Grad/Opština: Podgorica/Podgorica	
Kontakt osoba (ime i prezime/tel/fax/e-mail): Petar Maraš, 067/173 503, petar.maras@ztkcg.me	
Period na koji se plan odnosi: od 2016. do 2018. godine	
Podaci o planiranim količinama otpada	
Vrsta otpada sa kataloškim brojem iz kataloga otpada: 20 03 01 miješani komunalni otpad (sa * se obilježava opasna vrsta otpada)	
Mjesto nastanka otpada, KO i brojevi parcela	JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore
Količina otpada (u kg ili t/god)	200 kg/god
Za opasni otpad: oznaka svojst(va)ava otpada iz Liste opasnih svojstava otpada	
Period tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnost koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada	2016.-2018.
Način upravljanja otpadom	JKP
Broj <u>01-222</u> Datum 09.02.2016.godine	Ime i prezime lica koje je sačinilo plan upravljanja otpadom: Petar Maraš, glavni tehničar Zavoda potpis <u>Petar Maraš</u>

4. OPIS TEHNOLOŠKOG PROCESA

(vrsta djelatnosti prema klasifikaciji djelatnosti, opis objekta odnosno postrojenja, kapacitet proizvodnje, ulazne sirovine i sl.)

Zavod za transfuziju krvi Crne Gore je zdravstvena ustanova, koordinisana na nacionalnom nivou koju čine Referentna ustanova Zavoda u Podgorici i organizacioni djelovi u Baru, Kotoru, Risnu, Nikšiću, Cetinju, Bijelom Polju, Beranama i Pljevljima.

DJELATNOST ZAVODA

Djelatnost Zavoda sprovodi se realizacijom aktivnosti u tri važna segmenta.

1. Obezbijeđenje dovoljnih količina sigurne krvi za sve građane Crne Gore za redovno liječenje pacijenata, obezbijedenje adekvatnih rezervi za urgentna stanja i vanredne situacije koje obuhvata:

- Vaspitno-motivacioni rad sa različitim populacionim grupama stanovništva;
- prikupljanje krvi od davaoca krvi izvođenjem akcija u ustanovi i na terenu;
- imunohematološka obrada krvi u ABO/ Rh i drugim krvno-grupnim sistemima i skrining na prisustvo iregularnih antitijela;
- testiranje jedinica krvi na krvlju-prenosive bolesti;
- izdvajanje jedinica krvi u komponente krvi;
- skladištenje jedinica krvi/komponenata krvi;
- distribucija obrađene krvi u sve organizacione dijelove Zavoda na 9 lokacija u Crnoj Gori.
- Izdavanje jedinica krvi/komponenata krvi pacijentima u zdravstvenim ustanovama u skladu sa principima usmjerene hemoterapije.

2. Sprovođenje specifične dijagnostike u oblasti imunohematologije i imunoserologije.

3. Pružanje transfuzioloških usluga pacijentima u zdravstvenim ustanovama koje koriste krv u liječenju u javnom i privatnom sektoru.

POVRŠINA ORGANIZACIONIH DJELOVA ZAVODA

R.BR.	ORGANIZACIONI DIO ZAVODA	ZDRAVSTVENA USTANOVA U KOJOJ SE NALAZI O.D.ZAVODA	m ²	UKUPNO m ²
1	NIKŠIĆ	DOM ZDRAVLJA NIKŠIĆ	91	113.94
		OPŠTA BOLNICA NIKŠIĆ	22.94	
2	CETINJE	OPŠTA BOLNICA CETINJE	62	62
3	BERANE	OPŠTA BOLNICA BERANE	200	200
4	BIJELO POLJE	OPŠTA BOLNICA BIJELO POLJE	250	250
5	PLJEVLJA	OPŠTA BOLNICA PLJEVLJA	90	90
6	BAR	OPŠTA BOLNICA BAR	76	76
7	KOTOR	OPŠTA BOLNICA KOTOR	87.34	87.34
8	PODGORICA	PODGORICA	2650.00	2650.00
9	RISAN	SPECIJALNA BOLNICA "VASO ČUKOVIĆ"	58.63	58.63
	UKUPNO			3587.91

5. NAČIN UPRAVLJANJA OTPADOM (sakupljanje, privremeno skladištenje, lokacija, transport i obrada otpada)

U cilju sprovođenja Protokola br 2 o administrativno – tehničkoj implementaciji ugovora sa JZU, a na osnovu člana 6. tačka 6.18. Ugovora o koncesiji br. 04-2053/11 od 05.03.2011. godine koji je zaključen dana 29.06.2011. godine, između Ministarstva zdravlja i Konzorcijuma OMP Ekomedika, uzimajući u obzir da je JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore osnovana i počela sa radom 01.07.2012. godine, tokom 2014. i 2015.godine, 4 organizaciona dijela Zavoda su obuhvaćena planom organizovanog uklanjanja medicinskog otpada, u Podgorici, Beranama, Bijelom Polju i Cetinju, sklapanjem ugovora sa odabranom kompanijom "Ekomedika". Ostalih 5 organizacionih djelova (Pljevlja, Nikšić, Kotor, Risan i Bar) još uvijek odlažu medicinski otpad u okviru opštih bolnica i specijalne bolnice u Risnu. Navedeni Organizacioni djelovi Zavoda biće predmet sklapanja novih ugovora sa bolnicama ili kompanijom "Ekomedika" do 2018.godine.

U svim OD Zavoda opredijeljeni su med.tehničari zaduženi za razdvajanje, transport i skladištenje otpada.

OD PODGORICA - Med.tehničar Bojan Gligorov

VRSTA OTPADA	SAKUPLJANJE	PRIVREMENO SKLADIŠTENJE	PREVOZ	OBRADA
18 01 01* Oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu KCCG	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije (infektivni otpad)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu KCCG	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
20 03 01 miješani komunalni otpad	Na mjestu nastanka	U kontenjerima JKP	JKP	

OD BERANE - Med.tehničarka Branka Radunović

VRSTA OTPADA	SAKUPLJANJE	PRIVREMENO SKLADIŠTENJE	PREVOZ	OBRADA
18 01 01* Oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Berane	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica

18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije (infektivni otpad)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Berane	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
20 03 01 miješani komunalni otpad	Na mjestu nastanka	U kontenjerima JKP	JKP	

OD BIJELO POLJE - Med.tehničar Siniša Jokić

VRSTA OTPADA	SAKUPLJANJE	PRIVREMENO SKLADIŠTENJE	PREVOZ	OBRADA
18 01 01* Oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Bijelo Polje	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije (infektivni otpad)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Bijelo Polje	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
20 03 01 miješani komunalni otpad	Na mjestu nastanka	U kontenjerima JKP	JKP	

OD CETINJE - Med.tehničar Jovan Jovanović

VRSTA OTPADA	SAKUPLJANJE	PRIVREMENO SKLADIŠTENJE	PREVOZ	OBRADA
18 01 01* Oštri instrumenti (izuzev 18 01 03*)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Cetinje	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica

18 01 03* otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije (infektivni otpad)	Na mjestu nastanka	Skladište za privremeno skladištenje otpada u posebnoj prostoriji koja se nalazi u krugu JZU Opšta bolnica Cetinje	Ekomedika, Bulevar Sv.Petra Cetinjskog 1A Podgorica	Obradu vrši "Ekomedika" Podgorica
20 03 01 miješani komunalni otpad	Na mjestu nastanka	U kontenjerima JKP	JKP	

6. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PROIZVODNJE OTPADA ILI SMANJENJE KOLIČINE OTPADA I NJEGOVOG NEGATIVNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

- Plan predviđa pažljivo razdvajanje i odvojeno sakupljanje medicinskog otpada, Opasni medicinski (infektivni) otpad se razvrstava, indetifikuje i skuplja na mjestu nastanka. Za razdvajanje medicinskog otpada na mjestu njegovog nastanka zaduženi su svi zaposleni. Medicinsko osoblje na svim nivoima, a posebno medicinske sestre i tehničari su obučeni za razdvajanje otpada koji nastaje na njihovim odjeljenjima/odsjecima/službama. Razdvojeni otpad se stavlja u odgovarajuće kontejnere, kante, kese i sl. Kесе treba da budu dovoljno čvrste da izdrže unutrašnje ili spoljašnje mehaničko oštećenje. Efikasno razdvajanje otpada na mjestu nastajanja je veoma značajno jer štiti zdravlje zaposlenih i pacijenata, povećava bezbjednost pri rukovanju. Mješanje opasnog i neopasnog otpada nije dozvoljeno. Razdvajanje i odvojeno sakupljanje medicinskog otpada je osnova za pouzdano i sigurno upravljanje medicinskim otpadom. U skladu s tim vrši se razdvajanje pojedinih vrsta otpada na mjestu nastanka.
- Produkovani otpad se selektuje u ambalažnim jedinicama prilagođenim njegovim svojstvima, količini, načinu privremenog odlaganja, transporta i konačnog tretmana. Držači kesa odnosno kante sa pedalom za sakupljanje infektivnog otpada postavljaju se u: prostorima/salama za venepunkciju davaoca i pacijenata i laboratorijama. Kontejneri, kante ili kese za sakupljanje infektivnog otpada se ne postavljaju u čekaonicama i hodnicima kojima se kreću davaoci krvi, pacijenti i zaposleni. Svi upotrebljeni oštri predmeti, uključujući igle, sakupljaju se u posebno namjenjene ambalažne jedinice za jednokratnu upotrebu od tvrde plastike. Ambalažne jedinice se pune do 2/3 ukupne zapremine i ne treba da budu napunjene dezinfekcionim sredstvom. Takođe, treba da budu obilježene naljepnicama sa podacima i to: datum nastanka otpada, mjesto nastanka otpada (odjeljenje, sala, laboratorija) i potpis odgovornog lica koje predaje infektivni otpad iz odjeljenja/službe.
- Kese sa otpadom se prevoze sa punktova kolicima koja su posebno namjenjena za odvoženje otpada u centralno skladište. Ovaj prevoz vrše zaposleni na održavanju čistoće. Kolica se peru svakodnevno posle odvoženja otpada. Skladište održava radnik/ca zaposlen na poslovima održavanja higijene tako što svakodnevno pere pod skladišta, a specijalne kontejnere bar dva puta sedmično.
- Skladište u referentnoj ustanovi Zavoda je površine 14.18 m². Opremljeno je :
  - Podnim i zidnim površinama od nepropustivog materijala koje se lako čiste i dezinfikuju,

- Vodovodnom instalacijom i kanalizacionim odvodom,
  - Lako dostupan osoblju zaduženom za unutrašnje upravljanje otpadom,
  - Lako dostupno kolicima za sakupljanje i unutrašnji transport,
  - Sredstvima za pranje i dezinfekciju ruku,
  - Pisanim procedurama za pravilno pranje i dezinfekciju ruku,
  - Pisanim preporukama o postupanju u akcidentnim situacijama npr. perkutane povrede i slično.
  - Zaključano, kako bi se onemogućio pristup neovlašćenim licima,
  - Nedostupno životinjama,
  - Dobro osvijetljen i provjetravan,
  - Skladište je opremljeno žutim kontejnerima u koje se odlažu isključivo kese sa infektivnim otpadom zbog sprečavanja eventualne kontaminacije okolnog prostora.
  - U toku toplijih dana neophodno je da se otpad tretira u roku 24h a pri nižim temperaturama u roku 48h.
5. Razdvojeni otpad treba staviti u kese odgovarajuće boje za jednokratnu upotrebu, postavljene na specijalne držače ili smještene u plastične ili metalne kontejnere. Kese treba da budu dovoljno čvrste da izdrže unutrašnje ili spoljašnje oštećenje ili spoljašnje mehaničko oštećenje i treba da budu napunjene najviše 2/3 zapremine.
- CRNE KESE – komunalni otpad (papirni ubrusi i maramice, nekontaminiran otpad opšti otpad, prljava ambalaža, oređeni metali, neinficirani zavojni materijal). Ovaj otpad se u crnim kesama odlaže na deponiju.
  - ZELENE KESE – dio komunalnog otpada koji može da se reciklira (novine, konzerve, staklene boce, karton, čista ambalaža, kasete, cvijeće, plastične flaše). Odlaže se u kontejnere koji su obilježeni za recikliranje.
  - ŽUTE KESE – infektivni medicinski otpad (zavojni materijal i tuferi zaprljani krvlju i tjelesnim tečnostima, laboratorijski otpad).

7. UNUTRAŠNJI TRANSPORT MEDICINSKOG OTPADA

Zatvorene i označene žute kese i žute kutije za oštre predmete, sa biohazardnim znakom, stavlja se u plastični kontejner namijenjen za transport infektivnog otpada.

Kese sa prikupljenim infektivnim otpadom, propisno zatvorene napunjene do 2/3 kese i obilježene, stavljene u plastični kontejner, prevoze se do centralnog prostora za privremeno odlaganje, najmanje jednom dnevno, a po mogućnosti jednom u smjeni.

Za unutrašnji transport infektivnog otpada koriste se namjenski kontejneri od čvrste plastike, zapremine od najmanje 60 l, koji nemaju oštre ivice koje bi mogle da oštete ambalažu i koji se lako čiste i dezinfikuju i imaju točkiće. Infektivni otpad se transportuje najkraćim putem koji je naprijed definisan. Sve naljepnice na kesama i žutim kutijama treba da ostanu neoštećene poslije transporta.

Putevi za sakupljanje i transport otpada su unaprijed definisani i jasno označeni, i po mogućnosti su odvojeni od prostora u kojem se pružaju uobičajene zdravstvene usluge. Ukoliko to nije moguće, transport se obavlja u vremenskom periodu kada takve aktivnosti ne postoje ili su svedene na minimum.

Infektivni medicinski otpad se privremeno odlaže u specijalne kontejnere koji se odlažu u poseban kontejner koji se nalazi na odvojenoj lokaciji, posebnoj prostoriji koja je zaštićena od atmosferskih uticaja, koja je nedostupna neovlašćenim licima i obilježena je.

Kontejneri i kolica za unutrašnji transport čiste se i dezinfikuju svakoga dana.

Lica zadužena za rukovanje opasnim medicinskim otpadom su posebno obučena za tu vrstu posla i opremljena radnom odjećom i ličnom zaštitnom opremom, u skladu sa propisima za zaštitu na radu.

Na lokaciji za privremeno odlaganje opasnog medicinskog otpada, isti se ne zadržava duže od 24 časa

Sav opasni medicinski otpad koji se donese na mjesto privremenog odlaganja mjeri se, evidentira, obilježava i sa dokumentacijom ustupa koncesionaru na finalnu obradu.

Ukoliko dođe do oštećenja kesa i prosipanja infektivnog otpada, radnik na održavanju čistoće je dužan da uz mjere zaštite pažljivo pokupi prosuti infektivni otpad, oštećenu kesu stavi u novu kesu za infektivni otpad, a mjesto na kome se prosuo infektivni otpad tretira dezinfekcionim sredstvima prema uputstvu.

8. PROGRAM OBUKE ZAPOSLENIH

Upravljanje medicinskim otpadom će biti efikasno ukoliko se primjenjuje kontinuirana obuka zdravstvenih radnika i tehničkog osoblja radi ispunjavanja zahtijeva postavljenih u Planu za upravljanje medicinskim otpadom.

Glavni cilj ovakve obuke je da se poveća nivo svijesti o zdravlju, bezbjednosti na radu i problemima zaštite životne sredine, kao i o ulogama osoblja i njihovim svakodnevnim aktivnostima u ovom procesu.

Posebne aktivnosti obuke za povećanje nivoa svijesti osmišljene su za četiri glavne kategorije osoblja:

1. direktor zdravstvene ustanove
2. ljekari, medicinske sestre i tehničari
3. osoblje odgovorno za implementaciju propisa o upravljanju medicinskim otpadom
4. Komisija za sprečavanje i suzbijanje IH infekcije
5. pomoćno osoblje zaduženo za sakupljanje otpada.

9. BEZBJEDNOST I ZAŠTITA NA RADU

Zaštita na radu i bezbjednost radnika uključuje sledeće: odgovarajuću obuku, zaštitnu odjeću i opremu, djelotvoran program zaštite zdravlja (imunizaciju, profilaksu nakon izloženosti djelovanju opasnih materija, medicinski nadzor, ličnu higijenu).

Radnici koji rukuju ovim otpadom imaju sledeću ličnu zaštitnu opremu:

- Radne kombinezone,
- Zaštitne naočare,
- Maske za lice,
- Rukavice za jednokratnu upotrebu,
- Čvrste zaštitne rukavice,
- Posebnu zaštitnu obuću.

Minimalni zahtjevi koji se odnose na mjere prevencije povreda oštrim instrumentima i pojavom infekcije kao posljedice su:

- Strogo poštovanje procedura rukovanja infektivnim otpadom, što uključuje i korišćene oštre instrumente;
- Igle, lancete, skalpeli i drugi korišćeni oštri instrumenti treba da se odlažu u namjensku kutiju ili plastični kontejner za tu namjenu;
- Nikada ne vraćati poklopac na upotrebljenu iglu;
- Obavezno je nošenje zaštitnih rukavica;
- U slučajevima kada je došlo do povrede korišćenim oštrim instrumentom, obavezno je sprovođenje profilaktičkih mjera, koje obuhvataju:
  1. Pritiskom iznad rane istisnuti što je moguće više krvi;
  2. U slučaju uboda iglom izvršiti eksiziju mesta uboda;
  3. Ranu nekoliko minuta ispirati mlazom tekuće vode, a potom dezinfikovati sredstvom na bazi alkohola;
  4. Prijaviti povredu osobi nadležnoj za upravljanje otpadom;
  5. Obaviti pregled krvi pacijenta, pri čijem je tretmanu došlo do povrede, na HBV, HCV i HIV;
  6. U skladu sa vremenom inkubacije obavljati pregled krvi povređenog na HBV, HCV i HIV;
  7. Stupiti u kontakt sa nadležnim lekarom koji će procijeniti rizik od infekcije;
  8. Popuniti protokol o povredi na radnom mestu.

Neophodno je da se sprovodi i poseban program zaštite zdravlja radnika, što podrazumeva: imunizaciju protiv hepatitisa B, profilaksu u slučaju kontakta sa infektivnim otpadom ili povrede korišćenim oštrim instrumentom i medicinski nadzor.

DIREKTORKA
Prim.dr Gordana Rašović